

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü kutlu olsun! ÖZGÜRLÜK BİZİM KAVGAMIZDIR!

8 Mart, dünya emekçi kadınlarının emek ve özgürlük kavgasında tarihi önemdeki bir gündür. Kürdistan kadınları bugüne anlamına uygun olarak yaklaşmayı ve içeriğini doldurmayı bir görev ve hak olarak kabul etmektedir.

İnsanlık, tarih boyunca özgür yaşama ulaşma mücadelesi vermiştir. Özgürlük insanlığın en büyük ütopyasıdır.

Yüzyıllar boyunca en ağır kölelik statüsünde tutulan kadınlar için ise, özgürlük, yaşama ulaşmak demektir. Kadınlar için özgürlük kavgası, özgür insanlık ailesini yaratma kavgasıdır.

Dünya kadınlarının özgürlük mücadelesi insanlık tarihi kadar eskidir. Ama, bugün bile "kadın problemi" insanlığın gündemindeki en önemli sorunlardan biri olarak bütün canlılığıyla yaşamakta ve çözümü için mücadele gerektirmektedir. Şüphesiz, elde edilen kazanımlar az değildir ve küçümsenemez.

Kürdistan'da kadın sorunu, Kürdistan sorunudur. Kürdistan sorunu ise, bağımsızlık ve özgürlük sorunudur. Bu açıdan, özgürleşmek isteyen Kürt kadını, öncelikle ülkesinin özgürlük ve bağımsızlık mücadelesinde yer almak göreviyle karşı karşı-

yadır. Kürt kadını özgürlüğe giden yolu bu savaşım içinde açacak, dünya insanlığıyla bu savaşımında buluşacaktır.

Sömürgeciliğe ve emperyalizme karşı gelişen Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi, en ağır kölelik koşullarını yaşayan Kürdistan kadınına gerekli cesareti ve gücü vermiş, Kürdistan kadını kucaklayarak onu özgürlük mücadelesinin içine çekmiş ve öncüler düzeyine yükseltmiştir. Kürdistan kadınının bu mücadelede onlarca şehidi, zindan direnişçileri vardır ve bugün artık kadınlardan kurulu gerilla birlikleriyle de düşman karşısında savaşıyor bir güç haline gelmiştir.

Ülkesi yok sayıldığı gibi, kendisi de yok sayılan; ülkesi alınıp satıldığı gibi, kendisi de bir mal gibi alınıp satılan; ülkesinin diline zincir vurulduğu gibi kendisi de dilsiz hale getirilen Kürt kadını, kendi kaderini, ülkesinin kaderini değiştireceğinin bilincinde ve bunun kavgasıdır.

Kürdistan bugün bir savaş içinde. Kürdistan'da her şey bu savaş içinde kazanılacak. O halde, Kürt kadını özgür ve bağımsız bir Kürdistan için savaşmayı, kendi gücünü bunun için örgütlemeyi, evlatlarını bunun

için yetiştirmeyi, bütün olanaklarını buna seferber etmeyi bir yaşam savaşı olarak kabul etmektedir.

Kürdistan'ın yiğit kadını!

YJWK (Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan) çatısı altında toplanmalı ve kendi kaderine kendin sahip çıkmalı! Özgürlük en çok senin hakkın ve senin kavgandır! Bu kavganın neferi ve öncüsü olmayı bilmelisin! Tarih boyunca yitirdiğin her şeyi bu kavgada bulacaksın!

YJWK (Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği) olarak, Kürdistan kadınlarını nerede olurlarsa olsunlar sorumluluklarına sahip çıkmaya çağırıyor ve 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, dünya ve ülkemiz kadınlarına kutlu olsun diyoruz.

- Yaşasın dünya kadınlarının emek ve özgürlük mücadelesi!
- Yaşasın Kürdistan kadınlarının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi!
- Yaşasın ERNK-YJWK!

Yekîtiya Jinên Welatparêzên
Kurdistan - YJWK
Şubat 1991

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, Kürdistan tarihinde ilk kez büyük bir kitlelilikle kutlandı

Amed (Berxwedan): Amed (Diyarbakır) İnsan Hakları Derneği Kadın Komisyonu tarafından düzenlenen 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlama gecesi, şehir merkezindeki Dilan Sinema Salonu'nda 8 Mart akşamı gerçekleştirildi. Beklenenin çok üstünde bir ilgi gören geceye, sömürgecilerin tüm engelleme çabalarına rağmen, 4 binin üzerinde kitle katıldı. Gecede, Kürdistan halkının hemen hemen tüm kesimlerinin ve sömürgeci uygulamalara maruz kalan kitlelerin temsilcileri, şehit aile ve yakınları ve İHD yetkilileri konuşmalar yaptılar.

8 Mart günü düzenlenen gece, Amed İHD Başkanı Hatip Dicle'nin açılış konuşmasıyla başladı. Dicle, konuşmasında özetle şunları söyledi:

"Dostlar, merhaba! Yine bir aradayız. Dostların memnuniyeti, dost olmayanlarına inadına yine bir aradayız.

"Mart ayı baharın habercisidir. Bahar ise, yeniden doğuş, diriliş demektir. Bahar, nasıl ki yeniden doğuş ve diriliş demekse, bu bahar da halkımızın yeni baharı anlamına gelmektedir. Kürt halkı yeniden doğuşu, dirilişi yaşıyor." Konuşması çocuklu alkışlarla kesilen Dicle, daha sonra şöyle devam etti:

"Hepiniz çok yakından biliyorsunuz ki, Şırnak'ta, İdil'de, Kerboran'da halkımız baskı ve zulme karşı direniyor. Onların baskı ve zulme karşı direnişleri sadece ulusal onurumuzu korumak için değil. Onlar insanlığı savunuyorlar, insanlık onurunu savunuyorlar ve kendileriyle birlikte ulusal direnişin tohumlarını suluyorlar.

"İşte, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü biz bu koşullarda kutluyoruz. Kürt kadınları, kendi kurtuluşlarının ancak ulusal kurtuluşla bütünleştiği oranda başarılabilirliğini görüyorlar. Onlar, bu mücadele içerisinde hem kendi özgüçleriyle özgürleşecekler ve hem de üzerlerindeki ulusal, sınıfsal ve cinsel sömürü ve baskıya son vermek yönünde önemli bir başarı kazanacaklar. Bugün Kürt kadınları, özgürlüğe giden bu yolu görmüştür. Kadınlarımız köylerimizde, şehirlerimizde, dağlarımızda gerilla olarak, gerektiğinde cezaevlerinde, işkence tezgahlarında en ön saflarda olduklarını kanıtlamışlardır. Onlar, kendi kanlarıyla bunu kanıtlamışlardır. Kürt halkının şehitler kervanına artık daha çok kadın katılıyor.

"Bakınız ... daha dün Kerboran'da Rukiye BOZKURT isimli 35 yaşındaki bir övünç anamız, o baskıcı, zorba sömürgecilerin kurşunlarıyla şehitler kervanına katıldı.

"Dostlar, ben inanıyorum ki, Kürt halkı kadınlarıyla, kahraman kadınlarıyla, direnen kadınlarıyla ne kadar övünse azdır. İşte bu gece de, onların anlacağı bir gecedir. Bu gece, Papatyaların gecesi değildir. Bu gece serhildanlarda, dağlarda gerilla olarak, şehirlerde, kasabalarımızda, köylerimizde, kısaca ulusal kurtuluş mücadelesi yolunda direnen kadınlarımızın anıldığı gecedir. Bu geceye hepimiz hoşgeldiniz!"

Diyarbakır-İHD Başkanı Ha-

tip Dicle'nin açılış konuşmasından sonra Kürtçe "Ey Raqîb" marşı hep bir ağızdan büyük bir coşkuyla okundu.

"8 Mart, özgür ve onurlu yaşam isteğidir"

Daha sonra yine Diyarbakır İHD Yönetim Kurulu Üyesi ve Kadın Komisyonu Başkanı Nazdar Kahramaner, Kürtçe yaptığı konuşmada 8 Mart'ın tarihsel geçmişini, anlam ve önemini dile getirdi. Ardından sahneye çağrılan İHD Kadın Komisyonu Üyesi Meral Daniş ise, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün anlamını çarpıtmaya yönelik yaklaşımlara değinerek özetle şu görüşlere yer verdi:

"8 Mart, tüm dünya emekçi kadınlarının sömürüye, baskıya ve zulme baş kaldırdığı gündür. Günüümüzde 8 Mart'ın anlamını değiştiren, içeriğini boşaltan anlayışlarla yüzyüzeyiz. Bizler bugüne sahip çıkmazsak, feministler, Semra Hanım'ın Papatyaları gibi insanlar, 8 Mart'ın anlamını devrimci özünden çıkarıp, burjuva-reformist politikalarına göre şekillendireceklerdir.

"Bizim için 8 Mart, baskıya ve sömürüye başkaldırıdır. 8 Mart, özgür ve onurlu bir yaşam isteğidir. 8 Mart, örgütlü mücadelenin yükseldiği bir gündür. 8 Mart, emperyalizme, sömürgeciliğe ve her türlü ayrımcılığa indirilen bir tokattır.

"Kürt kadınının da ulusal, sınıfsal ve cinsel sömürüye karşı mücadelesi, onun ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde hakettiği yeri almasını sağlayacaktır."

Bu konuşmanın peşinden sahnede yerini alan Ozan Tamburvan, Koma Berxwedan, Mehmet Şexo kendi bestelerinden devrimci-yurtsever türkülerini, binlerce izleyiciyle birlikte coşku içinde okudu. Geceye YJWK, Koma Jin, Medya Güneşi dergisi ve Dengê Kowara'nın sunduğu dayanışma mesajlarının okunması ve Hozan Zozan'ın seslendirdiği devrimci-direnişçi türkülerden sonra tiyatroyla devam edildi. Türk sömürgeciliğinin köy koruculuğu uygulamasını, salt ekonomik nedenlerle bu uygulamanın aracı olanlarla, buna karşı tavır takınan, onurlu, direngen köylülüğü konu alan ve sıkça görülen örneklerinin canlandırıldığı tiyatro oyunu kitleler tarafından büyük bir beğeniyle izlendi.

Aralarında Özgür Halk dergisi, Yeni Ülke gazetesi, Tutuklu ve Hükümlü Aileleri, Diyarbakır Cezaevi Temsilciliği ve Sakine Cansız'ın da bulunduğu çok sayıda kişi, kurum ve kuruluşın gelen mesajların okunmasından sonra mikrofona gelen Leyla Zana, Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde şehit düşen kadın gerillaların yaşamları, mücadeleleri, nasıl, ne zaman ve nerede şehit olduklarını da içeren konuşmasında, Kürdistan kadınının serhildanlarda, cezaevlerinde, işkence tezgahlarında erkeğiyle omuz omuza mücadelenin gerekliliğini bilince çıkardığını göstermiş olduğunu ve bu uğurda gerektiği yerde ölmeyi ve öldürmeyi bilen insanla-

→

rın varlığına değindi. Zana, konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Savaş bize acı değil, coşku veriyor; bize karamsarlık değil, umut veriyor. Kadınlar tüm dünyada sömürülüyor, ama bizim ülkemizde daha çok sömürülüyorlar. Daha dün kadar ağzımızı açıp konuşamıyorduk, çünkü ülkemiz gibi biz de dermansızdık. Ülkemiz bize ait olmadığı ve yabancılar tarafından alınıp satıldığı için, biz de alınıp satılıyorduk. Bir hayvan kadar değeri yoktu, çünkü yok sayılıyorduk. Ağaların, şeyhlerin ve sömürgeci askerlerin baskısı altında nefes bile alamıyorduk. Hala esiriz, hala köleyiz, ama bunun sebeplerini artık biliyoruz. Ama bugün kadınlarımız, kocalarıyla, oğullarıyla, kardeşleriyle, kızlarıyla bacılarıyla direniş içindeki yerlerini aldılar. Cezaevlerinde, zindan önlerinde, işkencelerde, dağlarda gerilla saflarında yerlerini bilerek ve anlayarak aldılar.

"Kürt kadınlarına bir çağrımız var: 'Özgürlüğe en çok ihtiyaç duyanlar, özgürlük için en önde savaşır' diyoruz. Kürdistan'ı Kürt kadınına benzetiyoruz. Kürdistan, her şeyi elinden alınmış, her şeyi savaşla kazanacak bir ülke. Kürt kadını da öyle, onun yaşama hakkı da elinden alınmış. Babalarımızı, eşlerinizi, oğullarınızı, kardeşlerinizi, özgürlük uğruna savaşmışları müddetçe seviniz ve onlara değer veriniz..."

Kürdistan dağlarında bağimsızlık ve özgürlük için savaşırken düşmana karşı kahramanca direnen şehit düşen kadın gerillaların anısına yapı-

lan konuşmadan sonra şehit anaları ve eşleri tek tek sahneye davet edilerek duygularını dile getirmeleri istendi. Şehit gerillalardan Cemal ARAT ve Aziz TURHALLI'nın anneleri ile Mahmut TANRIKULU ve Necmettin BÜYÜKKAYA'nın eşleri, Zeliha Ana ve Balveren köyünden bir şehit annesi duygularını dile getirdiler. Şehit anneleri konuşmalarında, "Düşmana karşı savaşan ve bu uğurda şehit düşen evlatlarımızdan gurur duyuyoruz. Onlar, onurlarıyla savaşmışlar ve şehit düştüler. Onlar, bizler için öldüler. Bizler evlatlarımızın cesetlerini kurda, kuşa, çakala yedirmemek için sahip olduk ve cenazelerini düşmanın elinden aldık. Bundan sonra da alacağız.

"Bunun için sizlerden, hepimizden, istegimiz şudur: Hepiniz bizim çocuklarımızınız. Sizler de bu insanlara sahip çıkın, birlik olun ve birlikte hareket edin. Onların silahlarını yerde bırakmayın!" dediler.

Bunun ardından, korucu ve kontr-gerillanın PKK karşıtı propagandalarını ve uygulamalarını ve bunların gerçek yüzlerini sergileyen gerilla eylemlerini işleyen kısa, ama anlamlı ve düşündürücü bir skeç oynandı. Bu da büyük bir ilgi ve beğeniyle izlendi.

Gece Kürdistan'ın çeşitli yörelerinden derlenen halk oyunları gösterisiyle son buldu. Kitleler yoğun polis ve asker kordonu altında, ama korkusuz ve daha bir güçlenmiş, sömürgecilğe karşı öfke ve kini bilenmiş ve ulusal birlik ruhuyla dolmuş olarak evlerinin yolunu tuttular.

YJWK-Avrupa Örgütü'nün Diyarbakır'daki geceye yolladığı mesaj:

Yiğit analarımız ve kız kardeşlerimiz

8 Mart Dünya Kadınlar Günü, bugün bütün dünyada kutlanıyor. Dünyanın birçok yerinde toplantılar ve gösteriler yapılıyor. Sizlerin bugün burada toplanmanız da bunun bir parçası. Ama, ülkemizin olağanüstü koşulları nedeniyle bizim toplantılarımızın herbiri sıradan bir toplantı olmamanı ötesinde, bir başkaldırı anlamını taşıyor. 8 Mart günü, her türlü tehdit ve tehlikeye rağmen bir araya gelen Kürt kadınlarımız bu başkaldırısını, özgürlüğü birlik ve mücadelede arayışlarını coşkuyla karşılıyor ve kendimize örnek alıyoruz.

Ülkemiz bir savaşın içinde. Çok iyi biliyoruz ki, bu savaş toprağımızın, insanımızın ve emeğimizin özgürlüğü içindir. Bu nedenle savaş bize acı değil, coşku veriyor, yarınları dair umut veriyor, içimizdeki yaşama sevincini büyütüyor.

Kadınlar bütün dünyada sömürülüyor. Ama bizim ülkemizde daha çok sömürüldü. Daha dün kadar ağzımızı açıp konuşma gücünü bile bulamıyorduk. Çünkü ülkemiz gibi biz de dermansızdık. Ülkemiz bize ait olmadığı ve hep yabancılar tarafından alınıp-satıldığı için biz de alınıp-satılıyorduk. Bir hayvan kadar bile değeri yoktu. Çünkü yok sayılıyorduk. Ağaların, şeyhlerin ve sömürgeci askerlerin baskısı altında nefes bile alamıyorduk. İşin kötüsü önceleri buna karşı direnme gücünü kendimizde bulamıyorduk. Hala esiriz, hala köleyiz. Ama şimdi, bütün bunların nedenini biliyoruz. Şimdi direnme gücünü kendimizde buluyoruz. Köle yaşamının insana yakışmadığını, özgürlüğün güzelliğini ve onun için savaşmak gerektiğini biliyor ve bunun için savaşıyoruz.

Biz her şeyi, hatta adı ve dili bile kendisinden çalınmış bir ülkenin insanlarıyız. Böyle bir ülkede, kadın hakları ve özgürlüğünden bahsedebilmek için, önce ülkemizin hakları ve özgürlüğünden bahsetmek zorundayız. Çünkü, eğer kendi ülke topraklarımız düşmanların elindeyse ve onlar istedikleri her türlü zulmü yapıyorlarsa, bu topraklarda özgürlük olamaz. Özgürlük ve hak eşitliği için önce vatan topraklarını özgürleştirmek gerekir.

Şu anda fiziki olarak aramızda değiliz. Ama, bu toplantıda direnişler içinde yer almış yiğit analarımız ve kızkardeşlerimizin bulundugunu biliyoruz. Cizra Botan, Gîrgê Amo, Nisêbîn, Kerboran ve ülkemizin diğer yerlerinden kadınlarımız, inazıyoruz ki şimdi bu toplantıdadırlar. Cezaevine girip çıkmış, yıllarca direnmis analarımız ve kızkardeşlerimiz aramızdadır. Söz hakkı onlarındır.

Kürt kadınları, cezaevlerinde ve serüldanlarda gösterdikleri kahramanca direnişle ülkeye, halka ve özgürlüğe duydukları sevgiyi çoktan kanıtladılar. Boşaltılan binlerce köy var. Köylerinden ve evlerinden sökülen kadınlarımızın hangi zorluklara göğüs gerdiklerini, nasıl yıkmadan direndiklerini ve direnerek cesaretlerini büyüttüklerini bütün dünya hayretle izliyor. Avrupa'da bize, "Ağız var-dili yok diye anlatılan Kürt kadınları nasıl böyle cesaretle ve savaşkan" diye soruyorlar. Serhildaniar'da, kitlesel açlık grevlerinde kadınları en önde görünce, "İşte şimdi Kürtlerin özgürlüklerini ve bağımsızlıklarını alacaklarına inanıyoruz" dediler. Bu çok önemlidir. Çünkü, sömürge bir ülkede eğer kadınlar uyanmış ve ayaklanmışsa artık orada zafer kesin demektir. İşte bizim kadınlarımız ülkemizin şimdi böyle bir ülke olduğunu bütün dünyaya gösterdiler. Kadınlarımız oğullarını, kızlarını, kardeşlerini, babalarını şehit verdiler, kendileri şehit oldular, gerillaya katıldılar, zindanlarda direndiler, ayaklanmalarda başı çektiler, günler süren açlık grevleri yaptılar, boşaltılan köylerinden çıkmamak için direnişler yaptılar; yani kadınlarımız savaşmayı öğrendiler ve özgürlük savaşının bayrağını ellerine aldılar. Zindan kapıları önünde protesto için kendini ateşe veren, ellerinde taşlarla özel time karşı direnen, şehitlerini zılgıtlarla uğurlayan kadınlarımızı bugün bütün dünya tanıyor. Direnen ve isyan eden Kürt kadını Kürdistan'ın onurunu yükseltmiş ve kendisi de bununla onurlanmıştır.

Elbette önümüzde daha çok yol var. Ülkemiz henüz düşmanların elinden kurtulmadı. Zulmün egemenliği ve zulmü daha yıkılmadı. O halde, üzerimizdeki zulmü dözen ve kölelik yıkılmaya kadar savaşmak, özgürlüğümüzü savaşla kazanmak zorundayız. Bu savaşta kadınlara çok görev düşüyor. Bu savaş bizim savaşımız. Bizden daha fazla özgürlüğe ihtiyacı olan var mı? Bizim kaybedecek hiçbir şeyimiz yok, ama mücadele ile kazanacağımız çok şey var. Düne kadar dilimizi bile inkar ediyorlardı. Anna gördük ki, biz direndikçe, kendi varlığımızı savundukça düşman geri adım atmak zorunda kaldı ve yıllarca yok dediği dilimizi var kabul etti. Demek ki, biz mücadele ettikçe daha çok haklar kazanacağız. Fakat her şeyden önemlisi de biz ülkemizi kazanmak istiyoruz.

Başkan APO'nun, Kürt kadınlarına bir çağrısı var. Başkan APO, "Özgürlüğe en çok ihtiyaç duyanlar özgürlük için en önde savaşır" diyor. Kürdistan'ı Kürt kadınına benzetiyor. Kürdistan her şeyi elinden alınmış ve her şeyini savaşla kazanacak bir ülke. Kürt kadını da böyle. Onun yaşama hakkı bile elinden alınmış. Başkan APO, Kürt kadınlarına diyor ki: "Yitirdiğiniz her şeyi ancak bu savaş içinde kazanabilirsiniz." Onun bir sözü de şöyle: "Babalarımızı, eşlerinizi, oğullarınızı özgürlük için savuştukları sürece sevin, böyle değer verin. Çünkü ülkesi köleyken, ülkesinin özgürlüğü için savaşmayan bir erkek sevilme ve değer verilmeğe layık değildir. Size baskı yapmaya kalkışan erkeklerle düşmanı gösterin. Eğer o kadar otoriter ve güçlüyseler düşmanla savaşsınlar." Kürt kadınları, işte bu çağrıya cevap vermeli, buradan güç alarak bütün zorlukları altedebilmelidirler. Yiğitlik ve mertlik ancak özgürlükle olabilir. Başkan APO'nun da dediği gibi, ülkemiz ve biz köle kaldıkça ana-oğul, baba-kız ya da eş olarak birbirimizi sevmemiz bir yana birbirimizin yüzüne bakmamız bile mümkün değildir. Eğer şimdi başlarımız dünya önünde biraz dikse ve dünya bizi biraz dinliorsa, bu direnişimizle olmuştur. Kürt aidi gerillanın, zindan direnişçilerinin ve halkın mücadelesiyle dünyada duyulmuştur.

Düşmanımız bize giderek daha fazla saldırıyor. İşte Şirnex'te olanlar bunun örneği. Kömür bizim ülkemizden çıkıyor, ama bizim değil. Yoksul insanların sırf bir lokma ekmek için kömür toplamaya gittiklerinde olmadık hakaretlere uğruyorlar. İşçiler çiril çıplak soyulup şehre gönderiliyorlar. Peki, böyle yaşanır mı, böyle yaşamaktansa direnerek ölmek bin kat daha iyi değil mi? Şirnex'teki halkımız da böyle yaptı. Namussuz yaşamaktansa ölmek daha iyidir deyip, sömürgeci askere, özel time ve koruculara karşı direndiler. Halk ayaklandı, valiliği, hükümet binasını, askerlik şubasını, bankayı taşı tuttu. Ölenlerimiz ve yaralananlarımız oldu. Ama, ölümler ve yaralar da versek, burada kurtulan onurumuzdur.

Şimdi bize ne mutlu ki, Kürdistan'ın namusu ve onuru için ölümlü kükümseyen bir halk haline geldik. Şimdi bize ne mutlu ki, bize böyle onurlu mücadele etmeyi öğreten bir partimiz, bir cephemiz ve bir gerilla ordumuz var. Artık kendimizi güçsüz, zavallı ve perişan hissetmiyoruz. Gücümüzü birleştirir ve savaşsak her şeyi kazanacağımızı biliyoruz.

Yiğit analarımız ve kızkardeşlerimiz, bunlar zaten sizin gerçeğiniz. Biz sizlerden öğreniyoruz. Kürt kadınları olarak; kadın-erkek, yaşlı-çocuk demeden direnen halkımızla gurur duyuyoruz.

Bizler Avrupa'ya çok çeşitli nedenlerle geldik. Düşmanın bir politikası da ülkemizi boşaltmak, bizi dünyanın dört bir tarafına savurmaktır. İşsiz, aç, perişan halde bırakarak ve Avrupa'nın yolunu açarak bizi buralara kadar savurdular. Ama, her insan ülkesinde mutludur. Bizler burada kökünden kopmuş ağaçlar gibiyiz. Hele kadın olarak bunun zorluğunu ve acısını daha çok duyuyoruz. Ancak ülkeyle bağ kurdukça, mücadele için bir şeyler yaptıkça kendimizi insandan sayabiliyoruz. Doğru olan da budur. Cephemiz ERNK ülkede olduğu gibi, burada da Kürt kadınlarını yalnız bırakmadı. Bizleri ERNK'nin bir kolu olan YJWK'da örgütledi ve güç kazandırdı. Biz de burada gösterilerle, yürüyüşlerle, açlık grevleriyle ve sürekli kendimizi eğiterek mücadeleye katkıda bulunmaya çalışıyoruz. 9 Mart'da Almanya'da bir gece yapıyoruz. Avrupa'nın diğer yerlerinde seminerler ve toplantılar düzenliyoruz. Amacımız Kürt kadınlarını birleştirmek, ülkemiz kadını dünyaya tanıtmak ve kendimizi bilinçlendirmektir. YJWK-Avrupa Örgütü olarak önümüze koyduğumuz görevler az değil. Bunların başında ülkeye yerinden dönüş ve mücadeleye katılmak için çalışmak geliyor. Bizler burada sizlerin, yani Cizra Botan'da, Gîrgê Amo'da, Nisêbîn'de, Elîh'de, Amed'de, Kerboran'da ve diğer yerlerde direnen kadınların sözcülüğünü yapıyoruz. Burada da esas söz hakkı sizindir. Avrupa ve dünya sizi duymak, sizi dinlemek istiyor.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü tüm dünya ve ülkemiz kadınlarına kutlu olsun diyoruz.

Bağımsızlık ve özgürlük için şehit düşen kadın gerillalarımız, Kürt kadınlarına en doğru rehberdir. Onların mücadelelerini esas alacağız.

Hepinize mücadeleciler sevgi, selam ve saygılarımızı sunarız.

- Yaşasın bağımsızlık ve özgürlük mücadelemiz!
- Yaşasın ERNK!
- Yaşasın YJWK!

9 Mart 1991, Bonn.

Foto: Berxwedan

Geceden izlenimler

- Gecenin yapıldığı Dilan Sinema Salonu 1500 kişilik olmasına rağmen, 2000 kişi içeri girdi, en az 2000 kişi de dışarıdan izlemeye çalıştı.

- Salon girişine çok çeşitli pankartlar asılmıştı. Sahnenin hemen sağındaysa 1990 Newroz'unda Amed burçlarında kendini yakan yiğit Kürt kadını Zekiye ALKAN'ın posterisi asılıydı.

Bunun hemen altında Özgür Halk dergisi, Yeni Ülke gazetesi, MELSA Yayıncılık, vd.'lerin gönderdiği çok sayıda çelenk vardı.

- Gece önlü Kürt ozanı Cîgerxwin'in bir dörtlüğünün okunmasıyla başladı. Gecede sahneye çıkan tüm konuşmacılar, konuşmalarını Kürtçe olarak yaptılar.

- Kitle öylesine canlı ve coşkuluydu ki, geceye katılan herkes, "Bu duygu anlatılmaz, yaşanır" diye ifade ediyordu bu durumu. Moral, coşku, sömür-

gecilğe karşı öfke ve kin, ulusal birlik, direniş ve dayanışma ruhu doruktaydı.

- Geceden daha birkaç gün önce kitlesel bir törenle şehit oğlunu (Aziz TURHALLI) toprağa veren Asiye Turhalli, duygularını güçlükle bastırıyor ve "Hepiniz benim için birer Aziz'siniz" diyordu.

- Salonun etrafında aşırı "güvenlik önlemi" alınmıştı. Sömürgeciler yapıtlara çıldırıyorlardı. Ancak, halk öylesine kararlıydı ki, katılanlardan hiç kimse polis ve özel time aldrış bile etmedi.

- Geceye katılan yurtseverler, "Adeta yılların öcünü aldık, herkes içinde biriktirdiği her şeyi bu gecede döktü. Sömürgecilğe, baskı ve zulmüne karşı ortaklaşa direniş ve birlik ruhunu yaşamak, sloganlarla bunları kaykırarak bir başka güzel ve güven verici. Böyle geceler yine olmalı" diyor.

YJWK, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü Avrupa'da kutladı

YJWK (Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği) Avrupa Örgütü, 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü nedeniyle birçok Avrupa ülkesinde çeşitli etkinlikler düzenledi. Muhabirlerimizin bu konuda bildirdiği haberleri aşağıda veriyoruz

9 Mart 1991, Bonn.

Bonn (Berxwedan): 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün yıldönümünde Avrupa YJWK Örgütü tarafından 9 Mart günü düzenlenen geceye yoğunluğu kadınlardan oluşan 1000'in üzerinde kitle katıldı. Yaklaşık 7 saat süren gece oldukça heyecanlı ve

coşkulu geçti. Kürdistanlı kadınların yörelere has değişik elbiselerle geldikleri dikkat çekti. Gecenin sunucuları, konuşmacı, tiyatro oyuncular ve müzik toplulukları hemen hemen hepsini meydana getirenlerin kadın oldukları göze çarpyordu. Kür-

distan'ın değişik yörelerine has birbirinden güzel türkülerin yanı sıra, bir grup ev kadını da gecenin müzik konukları arasındaydı. Bir dakikalık saygı duruşuna davet edilen kitle hep beraber katıldı. Özellikle kadınların başı dik ve eski horlanan, sömürülen ve sürekli ezilen kadın kesiminin yerine atak ve mücadeleci kadın kişiliğini yansıtan bir durum vardı.

Gecede yapılan Kürtçe, Türkçe ve Almanca konuşmalar ardından içerik olarak zengin bir program sunuldu. Bir çok dost ozan türküler söyleyip çaldılar.

Kürdistan'ın bayan şehidi Hacer YAŞIT ile Mehmet GÜLER'in anneleri mikrofonda yaptıkları konuşmada bağımsızlık savası uğruna şehit verdikleri çocuklarına üzülmeklerini belirterek, herkesin bu mücadeleye omuz vermesi çağrısında bulundular. Şehit anneleri konuşmalarını, "Bijl serok Apo" sloganıyla bitirdiler.

Gecede 8 Mart'ın uluslararası anlam ve önemi üzerinde duruldu. Kürdistan'daki kadınların

yaşamından kesitler verilerek "Kürdistan kadını yılların köhnemiş baskı cenderesi altında bağımsızlık ve özgürlüğe olan susamışlığı iliklerine kadar duymaktadır" dendi. Yapılan diğer konuşmalarda günümüzde Kürdistan kadınlarının geldiği aşama hakkında verilen bilgilerde, kadınların gerçek kurtuluşunun ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesine katılarak mümkün olacağı, Kürdistan'da bunun yapıldığı, gerilla birliklerinde yer alan kadın komutanların bulunduğu ifade edilerek "Selam olsun Kürdistan gerillalarına ve kadın birliklerine" sözlerine yer verildi.

YJWK adına yapılan konuşmada tarihsel sorumluluk ve örgüt olarak sınıf bilinci temelinde Kürdistan kadınına örgütlediklerini, kadın sorunlarının, bağımsızlık ve özgürlük kazanmadan halledilemeyeceği, ayrıca gerçek kurtuluşun ancak bu yolda olduğu belirtildi.

Gecede TKP (Kıvılcım) adına konuşma yapıldı. Kadın sorunlarının yanı sıra Kürt-Türk kardeşliğine değinildi.

Geceye Kürdistan ve Avrupa'nın değişik yörelerinden gelen mesajlar salonda bulunan dinleyiciler tarafından büyük il-

gi gördü ve alkışlandı. Nusaybin gazetesi ve Amed'teki petrol işçileri adına gönderilen mesajlarda, Kürdistan kadınlarının atıldığı mücadelenin hergün değişik bir boyutta devam ettiği, Şirnex, Hezex ve Kerboran kadınlarının Amed'e gelerek aynı amaçla yapılan gecede sorunlarını anlattıkları sözleri bütün salonu hem coşturdu ve hem de duygulandırdı.

Avrupa'nın değişik yörelerinden gelen gruplar sundukları tiyatrolarda Avrupa'daki insanların yaşamından, Kürt kadınlarının sorunlarından örnekler sundular ve kadın sorununun çözümünün Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinden geçtiğini vurguladılar. Essen bölgesi YJWK örgütünün hazırladığı tiyatro, Kürdistan kadınının gidecek daha yoğun bir şekilde gerillaya katılımını da içeriyordu. Özellikle bu bölüm, kitleler tarafından büyük bir coşku ve ilgiyle izlendi.

Gece, Koma Berîwan'ın sunduğu müzik ziyafetiyle sona erdi. Gecede konuk olarak birçok Alman ve Türkiyeli dostun yanı sıra Sovyetler Birliği Ermenistan Cumhuriyeti'nde yaşayan bir Kürt heyeti de vardı.

9 Mart 1991 günü Federal Almanya'nın başkenti Bonn'da YJWK (Kürdistanlı Yurtsever Kadınlar Birliği) tarafından düzenlenen 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlama gecesine katılan Kürdistanlı kadınlarla muhabirimizin yaptığı röportajları sunuyoruz:

“Avrupa'daki Kürt kadınlarından isteğimiziz ülkemizi unutmamaları ve mücadelemizi desteklemeleridir”

Berxwedan: Bugün YJWK'nın düzenlediği geceye siz de katılmış durumdasınız. 8 Mart ve bu gece hakkında ne düşünüyorsunuz?

– Bizim de bunu diğer halkların kadınları gibi kutlamamız gerektiğini düşünüyorum. Gecede ortaya çıkan bazı eksiklikler var. Buraya gelen kadınlarımız çocuklarına sahip çıkmıyorlar. Bunu çok büyük bir yetersizlik olarak görüyorum. Oysa kadınlarımızın çocuklarına sahip çıkıp, onları ülke yararına yetiştirmeleri gerekir.

Berxwedan: Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi içinde Berîwan, Hacer, Dicle ve Rukken gibi çok sayıda kadın ve genç kız da yer aldı ve şehit düştü. Bunlar hakkında ne düşünüyorsunuz?

– Bu çok önemlidir. Keşke hepimiz onlar gibi olsaydık.

Berxwedan: Tümü onlar gibi mi olmalı?

– Evet, öyle olsa çok iyi olur. Benim üç kızım var. İkisi mücadele içindedir. Diğerleri de mücadele içindeydi, fakat bir kaza sonucu sakat kaldığından tam olarak katılmıyor. Yine de her zaman, "İyileşir ve gezebilirsem, Kürdistan'daki mücadeleye yer alacağım. Ben burada kalmam, burası benim vatanım değildir" diyor. Komşumuz Alman, "Senin Alman pasaportun var, Almansın" deyince, o, "Evet benim Alman pasaportum var, ama özüm Kürt'tür. Ben kendi ülkemizi unutamam, mücadelemden kopmam" diyerek cevap veriyor.

Berxwedan: Kürt kadınlarının buradaki görevleri nelerdir?

– Kendi ülkelerini unutmamaları. Ülkedeki mücadeleyi desteklemeleri. Hepimiz, çocuklarımızın, arkadaşlarımızın hangi koşullarda, zorluk ve baskılar altında mücadele yürüttüklerini düşünmek zorundayız. Yoksa, burada ev sahibi olarak, çocuklarımızı

Almanlar gibi yetiştirerek kurtuluşa varamayız.

“Kadınlar mücadele içinde kendi rollerini oynarsa çok şey yaratabilir”

Berxwedan: Kürdistanlı bir kadın olarak 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü nasıl değerlendiriyorsunuz. Size göre devrim içinde kadının rolü nedir?

– Bundan 80 yıl önce de kadınlar günü vardı ve dünya kadınları bugünü birlik içinde kutluyorlardı. Biz Kürdistanlı kadınların ise böylesi bir günden haberi yoktu ki kutlasın. Ancak PKK'nın yol göstericiliği doğrultusunda böylesi bir günün varlığının farkına vardık.

Bugün birlik konusunda oynamamız gereken önemli roller vardır. Ellimizden gelen her şeyi ülkemizdeki ulusal kurtuluş mücadelemizin gelişimi için sunmalıyız. En azından evdeki çocuklarımıza kendi kültürümüzü, dilimizi öğretebiliriz. Biz de, diğerleri gibi köleliği parçalamalı, bu eziklikten kurtulmalıyız. Geçmişte sürekli erkek baskısı vardı üzerimizde. Düşünmemize dahi olanak tanınmıyordu ve biz bunun karşısında hiçbir şey yapamıyorduk. Bugün ise olanaklarımız var, artık kendi gücümüzle ayağa kalkmalıyız.

Berxwedan: YJWK'nın Kürdistan kadını için taşıdığı anlam nedir?

– İnaniyorum ki, kadınların birliği Kürdistan'ın kurtuluşu için çok önemlidir. Bu nedenle YJWK büyük bir adımdır. Kadının elinde büyük bir güç var. Eğer rolünü tam oynarsa, ailenin tümünü mücadeleye bağlayabilir. Çocukların yetiştirilmesi, evin idaresi kadının elindedir. Bu nedenle de rolünü oynaması halinde mücadeleye çok şey kazandırabilir. Kadınların kendi

aralarındaki birlik tamamıyla oluşturulursa, daha büyük adımlar atmak mümkündür.

Berxwedan: Son olarak söylemek istediğiniz bir şey var mı?

– Kürdistan kadınının birliği için tüm Kürdistanlı kadınlar elele vermeli, herkes kölelik zincirlerini kırarak kendi haklarına sahip çıkmalıdır. Mücadelede zaferi yaratmak böyle mümkün olabilir ve bunu da mutlaka başarmalıyız.

“Bu mücadeleye canımı feda etmeye hazırım”

Berxwedan: 8 Mart hakkında ne düşünüyorsunuz?

C.: Bugünü çok namuslu bir gün olarak görüyorum. Şimdiye kadar hep ezildik. Ama artık uyardık. Ölene kadar, yaşadığım sürece Kürdistan ulusal kurtuluş savaşına destek olacağım.

Berxwedan: Kadın özgürlüğü sizce ne anlam ifade ediyor?

C.: Kürdistan kadınının geçmişte bu konuda herhangi bir faaliyeti yoktu. 1984 yılında Berîwan arkadaşla Bonn'a kadar olan uzun yürüyüşe katıldım. Bu mücadeleye canımı feda etmeye hazırım. Tüm delikanlı ve genç kızlarımız da kendilerine sahip çıkmalı ve gerektiğinde Kürdistan için kendi canlarını vermeli-dirler. Eğer biz canımızı vermezsek, Kürdistan kurtulamaz.

“Kadınsız devrim olmaz gerçeği Kürdistan için de geçerlidir”

Berxwedan: 8 Mart size ne düşündürüyor?

D.: Yalnız Kürdistan kadınları değil, tüm dünya emekçi kadınları bugünü kutluyor. Bizler de bunu candan, gönülden kutlamalıyız. Sadece Kürdistan'da değil, tüm devrimlerde kadınlar rolünü oynamış, mücadelede yer almış ve şehit düşmüşlerdir.

Kadınsız devrim olmaz gerçeği, Kürdistan için de geçerlidir. Kürdistan kadınları da mücadele içinde yer almış, Berîwan, Hacer ve diğer yoldaşlar bu uğurda canlarını feda etmişlerdir. Bunun için, 8 Mart'ın kutlanması, Kürdistan kadını için büyük bir önem taşımaktadır.

“Eşit ve özgür toplumsal yapıya ulaşma hedeflenmelidir”

Berxwedan: Bu gün hakkında ne düşünüyorsunuz?

E.: Yüzyıllardan beri kadınlar baskı altındalar. Ama şimdi kadınlar kendi mücadeleleriyle aydınlaşma doğru yürüyorlar. O karanlık perdesini yırttılar. Kürdistan kadınları da özgürlüklerine Partinin çıkışıyla birlikte kavuşma imkanına sahip oldular. Zindanlarda, dağlarda, serhildanlarda artık Kürt kadını da savaşmaktadır. Rahimeler, Berîvanlar Kürdistan uğruna can verdiler. **Berxwedan:** Kadın özgürlüğü deyince ne anlıyorsunuz?

E.: Bence bu konuya yüzeysel bakılıyor. Özgürlük biçimde değil, özde olması gerekiyor. Örneğin, bu konuda mücadele verirken toplumu özgürlüğe kavuşturmak ve bu temelde eşit bir yapılaşmayı sağlamak amaçlanmalıdır.

Berxwedan: Sizce Avrupa alanında bulunan kadınların görevi nedir, tabi Kürdistan kadınlarının?

E.: Başta ulusal kurtuluş savaşının sunduğu değerler ışığında bilinçlenmek ve güçlenmek ilk görevimiz olmalıdır. Mücadeleye sahip çıkarken kaynağa dönüş temel alınmalıdır. Öz kültürel değerlerimizi çocuklarımızı aktarmalıyız. Çağdaş bir toplumu yaratmak da ancak bu temelde mümkün olacaktır. Yani özgür ve eşit toplumsal yapıya kavuşma hedef alınmalıdır.

“Kürdistan kadınının kölelikten kurtuluşu PKK sayesinde”

Berxwedan: Bu geceyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

D.: Kürdistan tarihinde ilk kez böyle bir şey yaşanıyor. Yüzyıllardan beri insan sınıfına bile konmayan, insani hiçbir muamele görmeyen Kürdistan kadını, Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kendi başına kutlayabiliyor. Tabi bu, çok güzel bir olay. Ve aynı zamanda Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine önderlik eden PKK'nın yarattığı bir gelişme. Kürdistan kadınlarının bugün burada 8 Mart'ı kutlaması, PKK'nın yüceliğini, kadınların kurtuluşu ve özgürlük kavgasına verdiği önem ve doğru yol göstericiliğini gösteriyor.

Berxwedan: Kürdistan kadınının geleceği hakkında ne düşünüyorsunuz?

D.: Burada yüzlerce kadın bir araya geldikten sonra Kürdistan kadınının geleceğine ilişkin çok güzel şeyler düşünmek, büyük umut beslemek mümkündür. Kürdistan kadını artık, kurtuluşun yolunu ve kendi önderliğini bulmuştur. Kürdistan kadını, kendi kurtuluşunun vatanın bağımsızlığı ve özgürlüğüyle mümkün olduğuna inanıyor ve bunun için mücadele ediyor. Bu nedenle Kürdistan kadınının geleceğinin çok parlak olacağına inanıyorum.

Berxwedan: Buradaki bu coşkuyu neye bağlıyorsunuz?

D.: Şüphesiz bu coşkuyu ülkedeki gelişmelere, ulusal kurtuluş mücadelemize bağlamak gerekir. Çünkü, ülkedeki bir eylem, bir ayaklanma, buradaki insanlarımızda da bir coşku, heyecan, sevgi, mücadele ateşi yaratıyor. Geceye katılan kitlelerin bu kadar coşkulu olmaları, onların aynı zamanda ülkeye ve mücadeleye bağlılıklarını da gösteriyor. Bu, benim için de geçerlidir.

Bielefeld: 8 Mart 1991'de Alman ve Türk sol grupları ile YJWK'nın ortaklaşa düzenlediği meşaleli yürüyüşe, 300'ü kadın toplam 400 kişi katıldı.

Şehir merkezinde 3 saat süren yürüyüşün ardından miting alanında Kürtçe, Türkçe ve Almanca olarak yapılan konuşmalar da, 8 Mart'ın anlam ve önemini yanı sıra Kürdistan, Türkiye ve Ortadoğu'daki son gelişmelere de değinildi.

Miting alanında sonuçlandırılan yürüyüş, büyük ilgi uyandırdı.

Zürih-İsviçre: 9 Mart günü düzenlenen geceye çoğunluğunu kadınların oluşturduğu 350 civarında Kürdistanlı yurtsever katıldı. Gecede YJWK adına yapılan konuşmada, YJWK'nın Kürdistan kadınının kölelik zincirlerinin parçalanması ve ulusal bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde daha aktif ve geniş katılım sağlanması açısından oynadığı rol, bu amaçla yürüttüğü faaliyetler ifade edilerek, kadınlara eğer gerçekten özgür ve eşit olmak istiyorlarsa, kadın gerilla müfrezeleri, komiteleri, milisleri, yaygın eğitim propagandacıları içinde yer almalı ve aynı zamanda kendi kurtuluşlarını da getirecek ulusal kurtuluş mücadelesine sonuna kadar destek olmaları çağrısında bulunuldu.

YJWK'lı kadınların oluşturduğu müzik, folklor gruplarının gösterileri ve tiyatro oyunu, geceye katılanlar tarafından büyük ilgiyle karşılandı.

Zaandam-Hollanda: 2 Mart günü düzenlenen 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü kutlama gecesine 100 dolayında Kürdistanlı yurtsever katıldı.

YJWK adına yapılan günün anlam ve önemini belirten konuşmadan sonra, büyük bir coşku ile izlenen ve yurtseverlerin çok kısa bir sürede hazırladıkları bir skeç oyunu sergilendi.

Gecede ayrıca kadınlardan oluşan müzik ve folklor ekipleri gösteriler sundu. Yurtsever kadın ozanlar da devrimci-direnişçi türküler okudular.

Viyana-Avusturya: YJWK-Avusturya Örgütü'nün 8 Mart günü düzenlediği toplantıya 150 dolayında Kürdistanlı katıldı. Toplantıda YJWK adına yapılan konuşmada bağımsız, özgür ve demokratik bir toplum yaratılması mücadelesinde kadınların mücadelesinin her alanında görev üstlenmeleri, örgütlenmelerini pekiştirmeleri gerektiği vurgulandı.

Toplantının tartışma bölümünde söz alan yaşlı bir Kürdistanlı ana; *"Bizler o güzel vatanı ve toprağı bırakıp Avrupa'ya geldik, düşmanlar tarafından buralara kadar sürüklendik. Avrupa'nın bir kurtuluş kapısı olduğunu sandık, ama yanlışlık. Burada bazı rahatlıklar, olanaklar olabilir. Fakat toprağımızda olmadığımız, onun için savaşmadığımız sürece özgür olamayız. Ülkeye dönüş hazırlığımızı yapmalıyız. Burada her şeye yabancıyız. İnsan, yabancı topraklarda ne kadar özgür olabilir?"* diye konuştu. Yaşlı ananın konuşması büyük etki yarattı.

Toplantıya İran-KDP Kadınlar Örgütü ile YJWK Avusturya ve Yunanistan örgütlerinin sunduğu mesajlar ve şiirler okundu. Ayrıca Kürdistan'da kadının toplumsal durumuna ve gerilla yaşamına ilişkin bir video filmi gösterildi.

2 Mart 1991, Deventer: TC Konsoloslugu önünde protesto yürüyüşü

Diyarbakır petrol işçilerinden

Sömürgeci baskı, işkence, zor ve zulüm ve çeşitli nedenlerden dolayı Avrupa'da bulunan siz Kürt yurtseverleri; Avrupa sosyal demokrasisinin size reva gördüğü ve sizi içine çekmeye çalıştığı pasifist ve reformist çizgiye gelmeyeceğiniz ve bu çabalara karşı Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin emrettiği anlayış ve düşünceyi konuşturacağımıza inancımız tamdır.

Siz Avrupa'da bulunan ERNK'liler ve YJWK'liler, bulunduğunuz alandan Cephneyi ve ülke pratiğini bütün gücünüzle besleyin. O sizin tek ve vazgeçilmez yaşam urağınızdır. Onu kanla ve ateşle gürleştirin.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde rehber alınması gereken anlayış, bizce bu olmalıdır. Kadının özgürleşmesi ve yetkinleşmesi için ideolojik-politik ve pratik anlamda güçlü silahlarla donanması gerektiği açıktır. Ve bu silahlar bugün elinizdedir.

8.3.1991'de Diyarbakır'da emekçi Kürt kadınları da gece düzenlemişlerdi. Bizler bu gecede şehit analarını dinledik, şehit eşlerini, bacılarını dinledik. Bizler ateşin, barutun içinden çıkıp Başkentine koşan Kerboranlı, Şirnexli, Balverenli yiğit Kürt kadınlarını dinledik.

Kara çarşaflarıyla çıktılar mikrofona, ama başları dimdikti. Bakıyorlardı Diyarbakır burçlarına; o burçlar ki bir yıldır ihanete, baskıya, zulme ve kâhpeliğe şahit olmuş, ama yılmamış, tıpkı sahibi gibi yıkılmamış ve Zekiye ALKAN'ları ateşin içine de kucaklamıştır.

— Yaşasın Kürt kadınlarının şanlı mücadelesi!
— 8 Mart Dünya Kadınlar Günü siz Avrupa'daki yurtsever Kürt kadınlarına kutlu olsun!

Yürüyordu...

Rüya değildi.

Bir uyur gezer

hiç değil

Uyanıktı,

canlı

ve cesaretliydi.

Küçük bir naylon

benzin kabı

Bir pankart ve yürüyordu

ZEKİYE.

Yeni bir tarihe,

Yeni bir döneme,

özgür bir geleceğe

imzasını atmak için

yürüyordu...

"Serhildanları

selamlamak gerek,

Newroz'u kutlamak

gerek

Ama insan bedenleriyle

Bağımsızlık

yolunda

ve insanlık onurunu

kurtarmak için

Bu bedel değerli"

diyordu.

Ve Zekiye,

Kürdistan babelerine

Kürdistan'ın küçücük

kızlarına

Sesleniyordu umutla

"Küçük kızlar,

küçük kızlar...

Sıkın minicik

yumruklarınızı

Ne güzel

gelecek sizin!

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, yeni yaşamı temsil eden Kürdistan kadınına ve tüm dünya emekçi kadınlarına kutlu olsun!

Toplumsal yaşamın canlı, parçalara ayrılmaz yapısı tartışılmaz bir olgu iken, kadınlara yılın bir gününün ayrılması dramatik bir durumdur. Nasıl ki, toplumsal varoluşu sağlayan özelliklerin her biri bu varoluşun olmazsa olmaz koşulu durumundaysa, kadınların varlığı ve sorunlarının toplumsal sorunlar bütünlüğü içinde çözümünü de öylesi bir özelliktedir. Kadınların sorunlarının çözümünü ertelemek, devrimi ertelemek, kadın sorununa gerekli enerjiyi harcamamak, devrim için gerekli enerjiyi harcamamaktır!..

Toplumda kadına ayrılan yer, insani gelişmenin en önemli göstergelerindendir. Bu, kadının toplumsal ilişkiler içinde gerçekten olması gereken yerde bulunmasının, toplumun gelişme düzeyi bakımından olması gereken yerde bulunmasıyla özdeşliği anlamındadır. İnsanlığın cenneti fethetmesinin öncüsü olarak tarih sahnesinde bulunan proletaryanın yolu üstünde reel sosyalizmin içine girdiği tıkanıklık ve yaşanan gerileme günümüz toplumsal sorunlarını çözmede zorluklar yaratıyor dediğimizde, doğal olarak aynı şeyi kadın sorununun durumu açısından da belirtmiş oluyoruz. Ve pratik yaşamda kadın erkeğin konumunda devrimci anlayış adına şu ya da bu yonde ayrıcalıklı davranmada nasıl ki yanlış, kadınların bin yılların biriken sorunlarının ağırlığı nedeniyle bu alanda özel bir çaba içine girmek, daha çok enerji harcamak doğrudur, gereklidir. Eğer kadınların sorunlarını toplum gerçekliğinden soyutlayarak çözmenin yolu olsaydı, kadın sorunu çözülmeden toplumun diğer sorunları çözülemez perspektifiyle önceliği bu alana tanımak doğru olurdu. Sorunun yakıcılığı bu denli büyüktür. Bunun içinde ki, kadınlar katılmaksızın devrim yapılamaz sloganı devrimin temel sloganlarından biri durumundadır. Bu sloganın doğruluğu, ne tek başına kadınların nüfusun ortalama yarısını oluşturmalarından, ne tek başına üretimdeki rollerinden, ne de neslin devamındaki konumlarından, ama bunların tümü, toplumun her yönlü şekillenmesindeki rolleri ve katılmaları bunun insani bütünlüğündendir. Bu durum, Kürdistan toplumu için çok daha geçerlidir.

Büyük devrimler, ahlaki yozlaşmışlığın karşısına insani erdemleri, insani gelişmenin yansıması olan yeni ahlaki çıkarma yönleriyle de toplumda büyük dönüşümleri geliştirirler. Bugün çürüyen kapitalizmin, bütün değerleri çürüttüğü gibi, varlığını dayandığı özelliklerinden biri insanlık nezdinde ahlaki yozlaşmayı geliştirmesidir. Bunun kadın şahsında, kadının bir nesne, bir araç olarak kullanılıyor olması temelinde geliştirilmesi, doğrudan insanlığın düşkünleştirilmesidir. İnsanlık bugün, kapitalizmin ahlaki, çürümüşlüğü de açacak, insani gelişmesine denk yeni bir ahlakın geliştiricisi olacak büyük bir devrim sorunuyla karşı karşıyadır.

Kürdistan tarihi bir bakıma Kürdistan kadınının tarihidir. Kürdistan'ın parçalanmışlığı Kürt kadınının kişiliğinin parçalanması, Kürdistan'ın sömürgeleştirilmesi, talan edilmesi, kadınlık değerlerinin talan edilmesidir. Ve bugün Kürdistan tarihinde bir yükseliş yaşıyorsa, bu, aynı zamanda kadının toplumsal konumundaki bir yükseliştir. Bu, kahraman, fedakar, duygulu; ama düşmana karşı acımasız, devrimin koruyucusu kadının ortaya çıkışı, gelişmesi, güçlenmesidir...

Biz ulusal kurtuluş devrimini sürecini yaşayan bir toplumuz. Kürdistan insanının binlerce yılın sorunlarını bu devrim sürecinde bağımsız bir ülke, demokratik bir toplum olma düzeyinde çözmesi savaşımı yaşıyor. Kuşkusuz, Kürdistan kadını bu mücadelenin önemli bir bileşenidir. O, devrimi kendisinin kıldığı oranda, devrimle bütünleştiği oranda, halk demokrasisini kendi sorunlarının çözümleyicisi olarak yetkince kullanabilecektir. O zaman, kendi hemcinslerinin bağımsız insani kişiliğini geliştirmede en büyük zorlukları aşmış demektir.

Yani devrimci Kürdistan kadını; çalışan, düşünen, üreten, direnen ve savaşan kadındır. Bu, onun devrime katılımının da, kendi sorunlarının çözümünün de anahtarıdır.

Ulusal kurtuluş devrimimiz her geçen gün daha büyük güvenceye kavuşuyor, her geçen gün daha bir akışı durdurulamaz ve saptırılmaz yatağında hızını arttırıyor. Çünkü, her geçen gün Kürdistan kadını devrime daha çok katılıyor, her geçen gün devrimle daha çok bütünleşiyor, her geçen gün daha büyük coşkuyla devrimi sahipleniyor! Yani serhildanlarda en önde yürüyen odur! Gerillaya siper olan odur! Şehitlerin kutsallığını en derinden duyan ve onlara sonuna kadar bağlı kalan odur! Zindan direnişinde içerde ve dışarda canını katik eden odur!

Yurtsever Kürdistan kadını!

Smırlı da olsa senin hemcinslerinin mücadelesinin ürünü olan bugün, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nü, mücadeleyi daha da yükselterek yaşamalısın, bugünü bir basamak yapmalısın. Bu, senin, dağda savaşan, şehirde serhildanda direnen, zindanda yenilmezliği temsil eden kişilik özelliklerine en uygun davranıştır. Senin yolunu, ulusal kurtuluş devrimimizde şehit düşen devrimci Kürdistan kadınlarının atılganlığı, korkusuzluğu ve fedakarlığı aydınlatıyor. Kürdistan devriminin bugün her zamankinden daha çok senin katılıma;emeğini ve düşünceni bu alanda yoğunlaştırmaya ihtiyacı vardır. Bu katılımın, zaferin yolunu kısaltacak, senin de acılarını daha erken dindirecektir.

Antep Özel Tıp Cezaevi'ndeki PKK davası tutsaklarından Sabri Ok